

नव जानचेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

अभिनेत्री साक्षात् शाहका लागि सन् २०२३ मिश्रित रह्यो । 'जाँपो जाउँ'बाहेक उनी अभिनित दुई फिल्म 'ह्यारीकी प्यारी' र 'तिमो मेरो साथ' चलेनन् । तर पनि साक्षात्लाई नयाँ वर्ष २०२४ राख्ने आशा छ । नयाँ वर्ष २०२४ को शुभकामना दिन हट् तस्वीर सार्वजनिक गर्दै साक्षात्ले लेखेकी छन्, 'यो राख्ने वर्ष हुनेछ ।' बितेको वर्ष साक्षात्का लागि निकै चुनौतीपूर्ण रह्यो । उनले काम गरिरहेको 'लण्डन टु पेरिस'को छायांकन रोकियो । निर्देशक र प्राविधिकले फ्रान्सको मिसा नपाउँदा सुटिङ अघि बढेन ।

आजको विचार...

गोविन्द भट्टराई

पत्रकार...
(दुई पेजमा)

अधिल्लो वर्ष अभिनेत्री वर्षा सिवाकोटीको जीवनमा ठूलो उतार-चढाव आयो । लगनगाँठो कसेको ९ महिनामा उनले कानुनी रुपमा सम्बन्ध टुँयाएकी थिइन् । यो घटनाले उनलाई नराकोसँग विथोलेको थियो । अब भने उनी फिल्ममा आफ्नो सक्रियता बढाउँदैछिन् । यतिबेला उनको परसाई फिल्म 'काजी'लाई लिएर छ । लक्ष्मण रिजालको निर्देशन तथा निर्माण रहने फिल्ममा वर्षाको जोडी अभिनेता विपिन कार्कीसँग बाँधिएको छ । 'काजी'कै लागि सम्झौता गरिसकेको फिल्म 'कामिनी' समेत छडेकी वर्षा तत्काल अरु कुनै फिल्म सम्झौता गर्ने योजनामा छैनन् ।

वर्ष २५ अंक १५७ २०८० पुस १५ गते बिहीबार 4 January 2024, Thursday पृष्ठ संख्या ४ मूल्य रु ५/-

सक्षिप्त समाचार

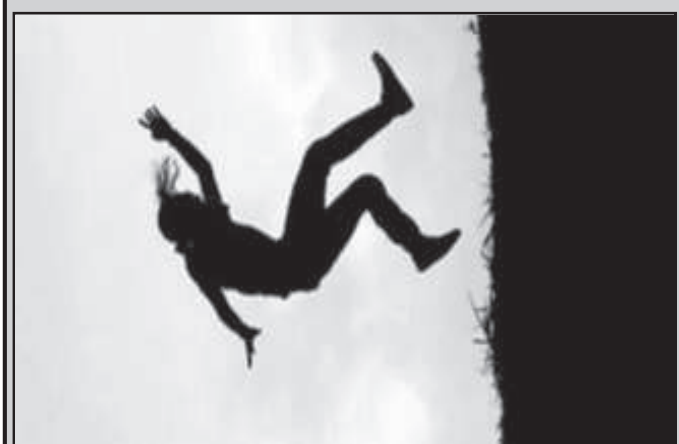
उच्च अदालतमा ३५ न्यायाधीश नियुक्त

पाल्पा, पुस १५/न्याय परिषद्ले उच्च अदालतमा ३९ जना न्यायाधीश नियुक्त गरेको छ । परिषदको बुधबार बसेको बैठकले जिल्ला अदालतमा कार्यरत मध्येबाट २६, न्याय सेवाका कर्मचारीबाट ४ र ९ जना कानून व्यवसायीहरूबाट उच्च अदालतका लागि छनोट गरेको हो । परिषदको निर्णयको आधारमा अब उनीहरूलाई प्रधानन्यायाधीशले शपथ गराउँछन् । बैठकले उच्च अदालतका १६ न्यायाधीशको सरुवासमेत गरेको छ ।

आगो ताप्ने क्रममा जलेर एक महिला घाइते

गुल्मी, पुस १५/गुल्मी ईशमा गाउँपालिका-६ अमरपुरमा आगो ताप्ने क्रममा जलेर एक महिला घाइते भएकी छन् । मंगलबार साँझ खाना पकाउने दाउराको चुलोमा आगो ताप्ने क्रममा जलेर अमरपुरकी ६९ वर्षीया मुना महत घाइते भएकी हुन् । अमरपुर घर भई सोही ठाउँको खाला स्थितमा विगत २ महिनादेखि नन्द नाता पर्ने सुमित्रा गिरीको घरमा बस्दै आएकी महत आगो ताप्ने क्रममा एकैसाथ जलेर घाइते भएकी जिल्ला प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ । प्रहरीका अनुसार उनले लगाएको सुतीको साडीमा अचानक आगो लागि दुबै खुट्टा जलेको छ । घाईते महतलाई जिल्ला अस्पताल तम्घासमा सामान्य उपचार पछि पाल्पा रिफर गरिएको छ । उनको दुबै खुट्टाको ३७ प्रतिशत भाग जलेको बताइएको छ ।

रुख काट्ने क्रममा लडेर एक पुरुष घाइते

गुल्मी, पुस १५/रुख काट्ने क्रममा लडेर गुल्मीमा एक पुरुष घाइते भएका छन् । जिल्लाको रेसुङ्गा नगरपालिका-१४ राटामाटाका ५२ वर्षीय पुर्ण बहादुर पचभैया रुख काट्ने क्रममा रुखमा बककाधेको डोरीले उछिट्याउँदा घाइते भएका हुन् ।

उनी बुधबार बिहान आफ्नै भाई भोजबहादुर पचभैयाले सल्लाको रुख ढाल्ने क्रममा रुखमा बककाधेको डोरीले उछिट्याउँदा १२ फिट तल

हावा संवाददाता

पाल्पा, पुस १५/ भारतीय विदेशमन्त्री एस जयशंकर आज नेपाल आउँदैछन् । नेपाल र भारतबीच बिहीबार परराष्ट्रमन्त्रीस्तरीय संयुक्त आयोगको सातौँ बैठकमा भाग लिन परराष्ट्रमन्त्री एनपी साउदको निमन्त्रणामा उनी नेपाल आउन लागेका हुन् ।

संयुक्त आयोगको बैठक तथा राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेल, प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्ड र समकक्षी साउदसँग बिहीबार भेट सकेर उनी शुक्रबार दिल्ली फर्किने कार्यक्रम रहेको परराष्ट्र मन्त्रालयले जनाएको छ । भारतीय वायु सेनाको विशेष विमानबाट उनको बिहीबार बिहान १० बजे नेपाल आउने कार्यक्रम रहेको परराष्ट्र मन्त्री एनपी साउदको सचिवालयले जनाएको छ । परराष्ट्रमन्त्रीस्तरीय आयोग दुई मुलुकबीचको सबैभन्दा माथिल्लो तहको संयन्त्र हो । प्रधानमन्त्रीको तहपछि नेपाल-भारतबीचको सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण बैठकका रूपमा आयोगको बैठकलाई मानिन्छ । परराष्ट्र स्रोतका अनुसार यस पटक ऊर्जा सहकार्यबाहेक सीमा समस्याका विषयमा पनि छलफल हुनेछ । त्यस्तै पञ्चे श्वर बहुउद्देश्यीय परियोजनाका सम्बन्धमा पनि छलफल हुने बताइएको छ । बैठकमा प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालको भारत भ्रमणका बेला भएका सम्झौताहरू कार्यान्वयनका विषयमा छलफल हुने छ । भ्रमणको क्रममा विद्युत व्यापार

सम्झौता, भारतले नेपाललाई दिँदै आएको साना सहयोग परियोजना अन्तर्गतको सहयोग, लगायतको विषयमा छलफल हुने सम्भावना रहेको बताइएको छ । नेपाल-भारत परराष्ट्र मन्त्रीस्तरीय संयुक्त आयोगको बैठक २०७७ माघ १

र २ गते नयाँ दिल्लीमा भएको थियो । यसपटक नेपालको आग्रहअनुसार नै नेपालमा हुन लागेको हो । परराष्ट्र मन्त्रालयले भारतीय विदेश मन्त्रीको सम्मानमा रात्री भोजको आयोजना गरेको छ । भारतीय विदेश मन्त्रीको भ्रमणको

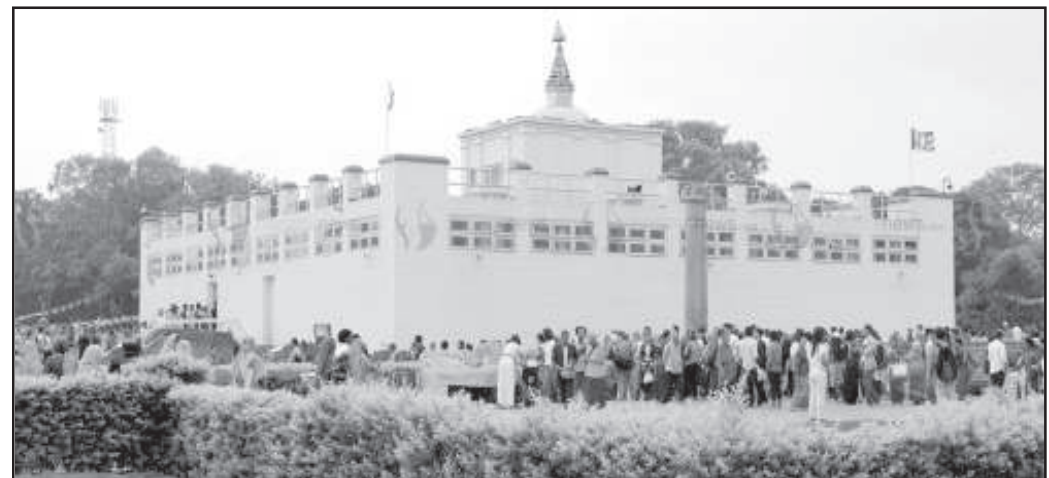
क्रममा १३२ केभीएका तीनवटा प्रसारण लाइनको उद्घाटन गर्ने तयारी पनि भएको छ । भारतको उत्तर प्रदेशसँग जोडिने नौतनवा-मैनाहिया प्रसारण लाइन, भारतको बिहार प्रदेशसँग जोडिने रक्सौल-परवानीपुर प्रसारण

लाइन र कुशाहा-कटैया प्रसारण लाइनको दुवै देशका परराष्ट्र मन्त्रीहरूले संयुक्तरूपमा उद्घाटन गर्नेछन् । नेपाल र भारतबीच इनर्जी बैंक बनाउने विषयमा समेत छलफल हुने स्रोतले जनाएको छ ।

लुम्बिनीमा पर्यटक आगमन बढ्दै

लुम्बिनी, पुस १५/कोरोना महामारीका कारण सुस्ताएको बुद्ध जन्मस्थल लुम्बिनीको पर्यटनमा पछिल्लो वर्षमा उल्लेख्य सुधार देखिएको छ । कोरोनाकालमा लुम्बिनी भ्रमणमा आउन नपाएका आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक पछिल्लो समय उल्लेख्य बढ्दा कोरोनाले सुस्ताएको लुम्बिनीको पर्यटन लयमा फर्कन थालेको संकेत देखिएको छ ।

भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले लुम्बिनीको भ्रमण गरेसँगै यहाँ भारतीय पर्यटक पनि बढेका छन् । दुई वर्षअघि भारतीय प्रधानमन्त्री मोदीले बुद्धजन्तीको अवसरमा लुम्बिनी भ्रमण गरेका थिए । त्यसयता मात्र लुम्बिनी आउने भारतीय पर्यटकको संख्या बढेको छ । भारतीय पर्यटकमात्र होइन आन्तरिक र तेस्रो मुलुकका पर्यटकको आगमन पनि पछिल्लो समय बढेको छ । भारतीय प्रधानमन्त्रीको लुम्बिनी भ्रमणपछि अहिलेसम्मकै सबैभन्दा बढी भारतीय पर्यटकले लुम्बिनीको भ्रमण गरेको लुम्बिनी विकास कोषले जनाएको छ । सन् २०२३ मा दुई लाख ६६ हजार पाँच सय १० भारतीय पर्यटकले लुम्बिनी

भ्रमण गरेका छन् । सबैभन्दा बढी डिसेम्बर महिनामा ४० हजार आठ सय ४२ र नोभेम्बर महिनामा २८ हजार आठ सय २७ जनाले लुम्बिनी भ्रमण गरेका लुम्बिनी विकास कोषको तथ्याङ्क छ ।

यसअघि सन् २०२२ मा दुई लाख ३० हजार आठ सय ६३ भारतीय पर्यटकले लुम्बिनी भ्रमण गरेका थिए । यस अनुसार सबैभन्दा बढी डिसेम्बर महिनामा ४२ हजार एक सय १५ र नोभेम्बर महिनामा ३८ हजार छ सय ८९ जनाले लुम्बिनी भ्रमण गरेका लुम्बिनी विकास कोषको तथ्याङ्क छ ।

जबकि दुई वर्षअघि सन् २०२१ मा लुम्बिनी भ्रमण गर्ने भारतीय पर्यटकको संख्या जम्मा ४३ हजार सात सय ३२ र २०२० मा ३७ हजार २०६ जना भारतीय पर्यटक भ्रमणका लागि लुम्बिनी आएका थिए । 'यसअघि यति धेरै संख्यामा भारतीय पर्यटक लुम्बिनीको भ्रमणमा आएका थिएनन्', लुम्बिनी विकास कोषका सूचना अधिकारी राजन बस्नेतले भने, 'मोदीको भ्रमण लुम्बिनीको 'ब्रान्डिङ' गर्न सहयोगी बन्यो ।' मोदीको लुम्बिनी भ्रमणबाट लुम्बिनीको भारतभरि प्रचारप्रसारमा महत्त्वपूर्ण उपलब्धि भएको उनको भनाइ छ ।

भारतीयसँगै तेस्रो मुलुकका पर्यटकको आगमन पनि बढेको छ । सन् २०२२ मा जम्मा २३ हजार नौ सय ४२ तेस्रो मुलुकका पर्यटकले लुम्बिनी भ्रमण गरेका थिए । यो संख्या सन् २०२३ मा आइपुग्दा भण्डै तेब्बर बढी तेस्रो मुलुकका पर्यटकले लुम्बिनी भ्रमण गरेको लुम्बिनी विकास कोषको सूचना शाखाको तथ्याङ्कले देखाएको छ । कोषको तथ्याङ्कानुसार सन् २०२३ मा ७६ हजार दुई सय १० जना तेस्रो मुलुकका पर्यटक लुम्बिनी आएका छन् ।

(...बाँकी अन्तिम पेजमा)

साम्पादकीय

राष्ट्रिय सभाको मर्यादा ख्याल गरौं

राष्ट्रियसभा भनेको संसदीय व्यवस्थाको गहना हो । तल्लो सदन व्यवस्थापकीय कामका साथै सरकार गठन र उसमाथि 'चेक एण्ड ब्यालेन्स' गर्ने भूमिकामा हुन्छ भने राष्ट्रियसभाले चाहिँ प्रतिनिधिसभामा छुटेका वर्ग, समुदाय र प्रतिभाहरूलाई राष्ट्र निर्माणमा समेट्ने लक्ष लिएको हुन्छ । संसदीय मूल्यअनुसार राष्ट्रियसभाको सबैभन्दा ठूलो सौन्दर्य भनेको राष्ट्रिय जीवनमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याएका र ख्याती कमाएका प्रतिभाहरूको उपस्थिति हो, जसले दुबै सदनको गरिमालाई उच्च बनाउँछ । तर, व्यवहारमा भने राजनीतिक दलका नेताले पार्टीभित्रको अन्तरविरोधको भारी बिसाउने र नेता व्यवस्थापन गर्ने थलो बनाउँदै आएका छन् । यसपटक पनि काँग्रेस, एमाले र माओवादीमा राष्ट्रिय सभाको सदस्य बन्न पटक-पटक मन्त्री भइसकेका तथा प्रदेश र प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा पराजित भएका अनुहारको दौडधुप बढी छ । आगामी माघ ११ मा हुने राष्ट्रिय सभाका १५ पदको निर्वाचनका लागि पुस २२ गते मनोनयन हुँदैछ । तर सविधानले प्रत्याभूत गरेको माथिल्लो सदनको ओज, गरिमा र भावनालाई धान्नेखालका उम्मेदवारहरू मैदानमा देखिएका छैनन् ।

पटक-पटक जनताले अस्वीकृत गरिसकेका, राजनीतिमा खासै भूमिका नरहेका, अवकास लिनुपर्ने उमेरका, धेरैपटक लाभको पदमा बसेर पनि कुनै उल्लेख्य काम गर्न नसकेका व्यक्तिहरू नै उम्मेदवारको चर्चामा रहेका देख्दा सर्वसाधारणमा भने यो चुनावप्रति खासै आकर्षण देखिएको छैन । मर्यादित सभालाई जनअस्वीकृतहरूद्वारा परिपूर्ण गर्न खोज्नु यसको उद्देश्य विपरीत काम हो । यसो गर्नु सविधानकै बर्खिलापसमेत हो । राष्ट्रिय सभाको आफ्नै गरिमा र मर्यादा रहेको छ । त्यसको मर्यादालाई कायम राख्ने काम राजनीतिक दलहरूबाटै हुनुपर्छ । यसका लागि सविधानले परिकल्पना गरेअनुसारको उम्मेदवार छनोट गर्ने कुरामा राजनीतिक नेतृत्वले ध्यान दिन आवश्यक छ । जसका लागि बौद्धिक, सुभबुभुपूर्ण, दिशानिर्देश गर्न सक्ने, दूरदर्शी व्यक्ति चयन गर्न सक्नुपर्छ । यसो गर्दा राष्ट्रिय सभाको गरिमा र मर्यादा रहन सक्छ, अन्यथा गुम्ने खतरा रहन्छ ।

Opinion @ Social Network

बुद्धिमान बन्नुहोस् अहंकारी होइन खुलेर बोल्नुस् तर अरूलाई हेपर होइन ।
(विष्णु पाण्डेको फेसबुक स्टेटस <https://www.facebook.com/Bishnu.Pandey>)

यो स्तम्भमा सामाजिक संजालमा पोस्ट गरिएका धारणाहरू राख्नेछौं । यसका लागि हाम्रो फेसबुक पेज www.facebook.com/shitalapati मा लगान गर्न सक्नुहुनेछ ।

नवजनचेतना दैनिकको रूपमा तपाईंसामु आईरहेको छ । यो पत्रिका अठ्ठ स्तरीय आदि पठनीय बनाउनको लागि तपाईंहरूको अमूल्य सुभावावहरूको हामीलाई अत्यन्तै जरुरी छ । पाठकवृन्द तपाईंका सुभावावहरू दिई हामीलाई सहयोग गर्नुहुन हामी अनुरोध गर्दछौं ।

नवजनचेतना दैनिक
भगवतीटोल तानसेन, पाल्पा

प्रहरी कार्यालय	४४०२०१
बुटवल ०७१-५४०२२२	भिमअस्पताल भैरहवा ०७१-५२०१९३
स.प्र.क्याम्प बुटवल ०७३३०४३४६९	मिसनअस्पताल पाल्पा ०७५-५२०१११, ५२०४८९
बुटवल रामनगर ०७१-५४१२३३	परिवार नियोजन संघ पाल्पा ०७५-५२०७२३
भैरहवा ०७१-५२०१९९	पाल्पा जिल्ला अस्पताल ०७५-५२०१५४
अर्घाखाँची ०७७-५२११९९	लुम्बिनी मेडिकल कलेज प्रभास ०७५-४११२०१
गुल्मी ०७९-५२०१९९	पिचन्द्र परासी ०७८-५२०१८८
परासी ०७८-५२०१९९	भैरहवा आँखा अस्पताल ०७१-५२०२६५
तौलिहवा ०७६-५६००९९	अर्घाखाँची जिल्ला अस्पताल ०७७-५२०२५७
पाल्पा ०७५-५२०५३६, ५२०१९९	तम्घास जिल्ला अस्पताल ०७९-५२०१८८
इप्राका रामपुर ०७५-६९१५१५	तौलिहवा जिल्ला अस्पताल ०७६-५६०२००
अस्पताल कार्यालय	सिद्धार्थशाल महिला अस्पताल ०७१-५४४४४४
लुम्बिनीसिटी अस्पताल ०७१-५४५५५५, ५५५५५५	बुटवल हस्पिटल ०७१-५४६४३२
लुम्बिनी अञ्चल अस्पताल ०७१-५४०२००	लुम्बिनी नर्सिङ होम ०७१-५४२६४१, ५४५६४१

सन्दर्भ : पत्रकार महासंघ पाल्पाको स्थापना दिवस

पत्रकार महासंघ पाल्पा र पाल्पाली पत्रकारिता

गोविन्द भट्टराई

नेपाल पत्रकार महासंघ (स्थापनाकालमा नेपाल पत्रकार संघ) को स्थापना कृष्णप्रसाद भट्टराईको नेतृत्वमा वि.सं. २०१२ (चैत १६ गते) भएको थियो भने पाल्पा शाखाको स्थापना मेघराज शर्माको नेतृत्वमा वि.सं. २०४९ (पुस १९ गते) भएको हो । केन्द्रमा संस्थापक सभापति भट्टराईदेखि वर्तमान अध्यक्ष विपुल पोखरेलसम्म २३ जनाले नेतृत्व गरेको पाइन्छ भने पाल्पामा शर्मदेखि वर्तमान अध्यक्ष रेखीराम रानासम्म ६ जनाले नेतृत्व गरेको अवस्था छ । साधन, स्रोतको अभाव त्यसमाथि सरकारी सञ्चार माध्यममा कार्यरत (रासस, नेपाल टेलीभिजन र रेडियो नेपालको प्रतिनिधि) बाहेकलाई पत्रकार नठान्ने तत्कालीन परिवेशबाट हाम्रो समाज माथि उठे पनि हाम्रो कर्मले हामी प्रति समाजले औंला ठड्याउन थालेको छ । हाम्रा सवाल समाजलाई मार्गनिर्देश गर्न सक्षम थियो कुनै बेला भने अहिले हामी माथि सुचना प्रविधिको दास भएको अर्थात् कतैबाट परिचालित भएको भन्नेसमेत आरोप लाग्न थालेको छ । २० जना सदस्यहरूसहित स्थापना भएको नेपाल पत्रकार महासंघ पाल्पाको संस्थापक तथा २ कार्यकाल महासंघ शाखाको सभापतिको रूपमा शीर्ष नेतृत्वमा रहेर जिम्मेवारी वहन गरेका कारण पनि महासंघको स्थापना दिवसको अवसरमा महासंघ र पाल्पाली पत्रकारिताका विषयमा केन्द्रीयत रहेर यहाँ चर्चापरिचर्चा गर्ने प्रयास गरेको छ ।

साधनस्रोतका हिसाबले पाल्पा पिछडिएको भए पनि रचनात्मक कामका कारण हामी नमूना शाखाको पहिचान बनाउन त्यति बेलै सफल भएको सम्भन्दा गर्व लाग्दछ । नेपाल पत्रकार महासंघका तत्कालीन केन्द्रीय सभापति किशोर नेपालले तानसेनमा आयोजित केन्द्रीय समितिको बैठकमा पाल्पा शाखालाई अनुशासित, मर्यादित नमूना शाखा भनेर घोषणा गर्नुभएको थियो । महासंघ पाल्पाको संस्थापक शाखा सभापति मेघराज शर्मा र उपसभापति भूपेन्द्र गहारे हुनुहुन्थ्यो । विनयकुमार कसजूको सत्य साप्ताहिकको कार्यालय रहेको तानसेन भगवतीटोस्थित कुडुलेघरमा महासंघ पाल्पा शाखाको खाकाबारे प्रारम्भिक वार्तालाप भएको थियो । यतिबेला पाल्पा शाखाले ३२ औं स्थापना दिवस महासंघकै सभाहलमा भएको हो । पुस १४ गते (२०४९ पुस १४ मा भएको पत्रकारहरूको भेलाको तथर्थ समिति गठन गरेको दिनको सम्झनामा) पत्रकार मिलन तथा वनभोज कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो । स्थापनादेखि आजसम्म पाल्पा शाखाले विभिन्न गतिविधि सम्पन्न गरेको छ । क्रियाशिलताका कारण राजेशकुमार अर्याल अध्यक्ष रहेका बेला पुनः नमूना शाखाको रूपमा पाल्पा सम्मानित भएको छ । त्यसबारे छट्टै चर्चा गरौंला । संस्थापक सभापति मेघराज शर्मापछि २ कार्यकाल नेतृत्वमा रहेका भए गरेका कामबारे स्मरण गर्ने अनुमति चाहन्छु । वि.सं. २०५३ मा शाखा सभापतिमा निर्वाचित भएपछि पत्रकारिता तथा अन्य पत्रकारहरूको

सहयोगसहित मेरो नेतृत्वमा पाल्पा शाखाले केही महत्वपूर्ण कामको थालनी गरेको थियो । विद्यालय अनि पत्रिकाको कार्यालयमा बैठक बस्नुपर्ने अवस्था अन्त्य गर्न कार्यसमितिका साथीहरूले मासिकरूपमा रकम उठाएर शाखा कार्यालय सञ्चालन गरेका थियौं । शाखाका गतिविधि, पत्रकारिताबारे लेखरचना प्रकाशनका लागि मुखपत्रको रूपमा चौमासिक बुलेटिन प्रवाह प्रकाशन २०५४ वैशाखबाट सुरु भएको हो । केही अंक नियमित रूपमा चौमासिक हिसाबले र पछि फरक ढंगले यो प्रकाशनले हालसम्म निरन्तरता पाएको छ । महासंघको भवन निर्माणका लागि त्यतिबेला तानसेन नगरपालिकासँग कुरा गरेर घडेरीको टुंगो लगाइएको थियो । त्यसैगरी उत्कृष्ट पत्रकारिता पुरस्कार र सिर्जनशील पत्रकारिता पुरस्कारको अक्षयकोष स्थापनाका लागि तानसेन नगरपालिका र तत्कालीन जिल्ला विकास समिति पाल्पाका नेतृत्वकर्ताहरू अशोककुमार शाही, भूपेन्द्र जीसीसँग समन्वय र सहकार्य भएको थियो । सूचना प्रवाहका लागि फोनको व्यवस्थापनका लागि आन्दोलन समेत गरेका थियौं । केन्द्रले भन्दा अगाडि नै हामीले पत्रकार कल्याण कोषको अवधारणासहित कोष सुरुवात गरेका थियौं । अर्न्तक्रियात्मक वनभोज तथा सूचना संकलनका लागि स्थलगत भ्रमण अवलोकन कार्यक्रम सुरु गरिएको थियो । सवारी साधनको अभावमा रिपोर्टिङ्गमा क्रियाशील पत्रकारहरूलाई (सीमित संख्यामै भएपनि) पश्चिम नेपाल बस व्यवसायी समितिसँग समन्वय गरेर निःशुल्क यात्रा पासको

सुरुवात शाखाले गरेको थियो । यी लगायत विभिन्न रचनात्मक गतिविधिका कारण महासंघलाई साभार र समावेशी संस्थाको रूपमा पहिचान कायम गर्न सकेका थियौं । हामीले सीमित साधन स्रोतका मासिकरूपमा रकम उठाएर शाखा कार्यालय सञ्चालन गरेका थियौं । शाखाका गतिविधि, पत्रकारिताबारे लेखरचना प्रकाशनका लागि मुखपत्रको रूपमा चौमासिक बुलेटिन प्रवाह प्रकाशन २०५४ वैशाखबाट सुरु भएको हो । केही अंक नियमित रूपमा चौमासिक हिसाबले र पछि फरक ढंगले यो प्रकाशनले हालसम्म निरन्तरता पाएको छ । महासंघको भवन निर्माणका लागि त्यतिबेला तानसेन नगरपालिकासँग कुरा गरेर घडेरीको टुंगो लगाइएको थियो । त्यसैगरी उत्कृष्ट पत्रकारिता पुरस्कार र सिर्जनशील पत्रकारिता पुरस्कारको अक्षयकोष स्थापनाका लागि तानसेन नगरपालिका र तत्कालीन जिल्ला विकास समिति पाल्पाका नेतृत्वकर्ताहरू अशोककुमार शाही, भूपेन्द्र जीसीसँग समन्वय र सहकार्य भएको थियो । सूचना प्रवाहका लागि फोनको व्यवस्थापनका लागि आन्दोलन समेत गरेका थियौं । केन्द्रले भन्दा अगाडि नै हामीले पत्रकार कल्याण कोषको अवधारणासहित कोष सुरुवात गरेका थियौं । अर्न्तक्रियात्मक वनभोज तथा सूचना संकलनका लागि स्थलगत भ्रमण अवलोकन कार्यक्रम सुरु गरिएको थियो । सवारी साधनको अभावमा रिपोर्टिङ्गमा क्रियाशील पत्रकारहरूलाई (सीमित संख्यामै भएपनि) पश्चिम नेपाल बस व्यवसायी समितिसँग समन्वय गरेर निःशुल्क यात्रा पासको

सुधारन सकिएन र व्यवहारमा सकारात्मक रूपान्तरण भएन भने हामी सचेत वर्ग भनेर कसरी भन्न सकिने ? मननु गरौं । पाल्पा शाखाका संस्थापकहरू विनयकुमार कसजू, मेघराज शर्मा, गोविन्द भट्टराई, भूपेन्द्र गहारे, भरत शर्मा, गंगादेवी कसजू, मन गहारे, देवीप्रसाद बस्याल, कृष्णप्रसाद आचार्य, दिनेशकिरण थापा, विष्णुकुमार आचार्य, जुजुमोहन श्रेष्ठ,

तेजबहादुर आलेमगर, मिनप्रसाद गैरे, श्रीकृष्ण नेपाल, डिल्लीराज अर्याल, प्रेम शाही, संघरत्न शाक्य, निर्मल न्यौपाने, जीवनप्रकाश नेपालको जित्ति भूमिका रहेको तथ्य स्मरण गर्दछौं । संस्थापक सभापति मेघराज शर्मा, पूर्व सभापति गोविन्द भट्टराई, पूर्व अध्यक्षहरू भूपेन्द्र गहारे, भगवान भण्डारी, राजेशकुमार अर्याल र वर्तमान अध्यक्ष रेखीराम रानासँरी विभिन्न कालखण्डका कार्यसमितिका पदाधिकारीको मात्र होइन साधारण सदस्यहरूसमेत गहन भूमिका रहेको छ र रहन्छ । दिवंगत भइसकनुभएका संस्थापक विनयकुमार कसजू र कृष्णप्रसाद आचार्यको गुण स्मरण गर्दै उहाँहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

अन्त्यमा, विनम्र आग्रह छ- पुखाले गरेका असल कर्म इतिहासबाट सिकौं, आन्तरिक तथा बाह्य सुभावा र गुनासा मननु गरौं अर्थात् सच्चिनु पर्ने भए सच्चिएर समुन्नत र सबल भविष्यको यात्रा तय गरौं । सक्षम बनौं, स्वाभिमानी बनौं कसैको टीकाटिप्पणीको पात्र नबनौं । नभुलौं, अहम वा क्षणिक आत्मतृप्तिका लागि हामीले सार्वजनिक रूपमा अभिव्यक्त तथा प्रशारण गर्ने आवाज, प्रकाशन गर्ने शब्द वा संकेतले हाम्रो निकृष्टतासमेत उजागर गरेको हुन्छ । यसर्थ, व्यावसायिकता वा पेसाका नाममा पत्रकारिताको धर्म र मर्मलाई नबिसौं ।

(लेखक नेपाल पत्रकार महासंघ पाल्पाका सल्लाहकार तथा पूर्व सभापति/प्रवाह बुलेटिनका संस्थापक सम्पादक समेत हुन् ।)

मेघ : पेसा व्यवसायका क्षेत्रमा उन्नति प्रगतिको राम्रो वातावरण बनेछ ।	तुला : अनुहारमा कान्ति र मनमा शान्ति छाउनेछ । कर्म प्रति रुचि बढ्नेछ ।
वृष : व्यवसायको सन्दर्भमा रमाइलो यात्रा होला । सन्तानबाट सुख मिल्नेछ ।	वृश्चिक : पर्यटकीय स्थलको भ्रमण हुनेछ । श्रम कार्यको चर्चा चल्नेछ ।
मिथुन : प्रेमीको सहयोग प्राप्त हुनेछ । सांगीतिक क्षेत्रमा रुची बढ्नेछ ।	धनु : नयाँ र श्रमकार्यको चर्चा चल्नेछ । चिन्ताको कामले तीव्रता लिनेछ ।
कर्कट : नयाँ कार्यको थालनी हुनेछ । एउटै कामबाट दोहोरो लाभ मिल्नेछ ।	मकर : धार्मिक र सांस्कृतिक सभा समारोहमा सरिक हुने सम्भावना छ ।
सिंह : साना तिना समस्यामा अल्झिनुपर्ने देखिन्छ । तनाव बढेको महशुस हुनेछ ।	कुम्भ : भौतिक साधन जुटाउने समय छ । रमाइलो यात्राको योग रहेको छ ।
कन्या : साथीको सहयोग र हौसला मिल्नेछ । यात्राको योग रहेको छ ।	मीन : प्रेमविच खिन्नाता बढ्नेछ । ताकेको काम नबन्नाले दिक्क लाग्नेछ ।

रेडक्रस बुटवल ५४१००४	रेडक्रस अर्घाखाँची ०७७-५२०१९७
लायन्स आँखा उ. केन्द्र बुटवल ५४५८४५	रेडक्रस गुमी ०८९-५२०१६३
मेडिकल अस्पताल ५४९०७२	नेपाल परिवार नियोजन संघ ०७१-५४००८१
कार्तिपुर टेपटल हस्पिटल ०७१-५४७३८०	लुम्बिनी नर्सिङ होम प्रा.लि. ०७१-५४९६४१
आँखा अस्पताल पाल्पा: ०७५-५२०३३३, ५२११७९	जन्तसेवा क्लब नयाँमिल १९५७०२२४६
रामपुर अस्पताल: ०७५-४००५४	लुम्बिनी नि.व्या.संघ भैरहवा ६२०५८८
छात्रसंघ	बनगाई क्लब बनगाई ०७६-६९०१०२
रेटोरी क्लब बुटवल ०७१-५४४६००	रेडक्रस केन्द्र ०७१-५४७०९९
लियो क्लब अफ बुटवल ०७१-५४५८९३	लुम्बिनी मेडिकल कलेज ०७५-५२०८६०
रेडक्रस भैरहवा ०७१-५२०६६३	बुटवल जेसिस ९८४७९२९६४
रेडक्रस भैरहवा ०७१-५२०६७३, ९८४७९२९६४	न्यू एक्सा क्लब तानसेन : ०७५-५२२२००
परासी ०७८-५२०१९५	परिवार नियोजन संघ पाल्पा : ९८४७९२९६५
रेडक्रस पाल्पा ०७५-५२०६००	रामपुर ट्रे इन्स्टी. ९८५७९२९६५, ९८५७९२९६५
रेडक्रस तौलिहवा ०७६-५६००५५	

बाल बाटिका

पौराणिक कथा

कमल रिजाल

प्रकृति प्रेम

विस्तारै शकुन्तला खेल्न मन पराउन थालिन् । हरेक दिन फुसद हुनासाथ बगैचामा जान्थिन् । भुम्बाको पुतली र माटाको भाँडाकुटी बनाएर खेल्थिन् । कहिले रुखबिरुवा गोडमेल गर्थिन् । कहिले उनीहरूको फेदमा पानी हाल्ने गर्थिन् । चराचुरुङ्गीका लागि भनेर आश्रममा पूजा गरेर बाँकी रहेको अक्षता चौरमा छर्ने त उनको नियमित दिनचर्या नै बनेको थियो । त्यसैले उनलाई देखासाथ उनीहरू अगाडि भुम्भने गर्थे । विस्तारै मृगशावकहरूसमेत काखमा लुटपुटिन थाले । कहिले बुई चढ्थे । कहिले काँधमा चढेर उफ्रन्थे । कहिले टाउकोले र कहिले थुनुनेले कोट्याउने गर्थे । उनी मायालु पाराले उनीहरूलाई सुमसुम्याउँथिन् । उनीहरूका आमाहरू चाहिँ नजिकै बसी रमाइलो मानेर हेरिरहेका हुन्थे ।

दिएका हुन् भने अरुकै लागि दिएको होइन र ? जब अरुले दिएका हुन् र अरुकै लागि दिएको हो भने त्यति पनि नगरेर के गर्ने ? त्यसैले हामीले यसबापत मागेका पनि छैनौं, माग्दा पनि माग्दैनौं र त्यस्तो आशा गर्दा पनि गर्दैनौं । हो, तिमीले भनेको ठीक हो । मानिस सकेसम्म लिन चाहन्छन् । दिन कोही पनि सितिमिति चाहँदैनन् तर तिमी र तिम्रो आश्रम त्यस्तो चाहँदैन । स्याहार पाएका छौं, सुसार पाएका छौं । सबैभन्दा बढी संरक्षण पाएका छौं । भगवानले रक्षा गरून् यस आश्रमलाई, लामो आयु दिउन् तिमीलाई ।' आश्रमञ्जरीले कृतज्ञता प्रकट गरी । 'सखी ! तिमीहरूलाई चाहिँ केही चाहिएको छ भने भन है । हामीले त आश्रय मात्र दिएका हौं । आवश्यकता केकस्तो छ सोधेका छैनौं । प्रकृतिले जे दिएको छ त्यसैमा सन्तुष्ट छौं । भरपेट खान पनि पाएका छौं कि छैनौं तर कहिले पनि गुनासो गरेका छैनौं । प्राणी हात फर्काउने गरेका पनि हौंला तर तिमीहरू त्यस्ता छैनौं । धन्यवाद छ तिमीहरूलाई । तिमीहरूका भावनालाई ।' एक दिन आश्रमञ्जरीलाई सुमसुम्याउँदै शकुन्तलाले भनिन् । 'लौन के कुरा गन्या त्यस्तो धन्यवाद लिने र दिने सखी ? हामीले पनि अरुले दिएको चीजै त दिएका हौं नि । यसबाहेक के गरेका छौं र ? के माता प्रकृतिले नदिएकी भए दिन सक्थ्यौं र ? त्यसैले दिने नै भए प्रकृतिलाई दिनुपर्छ । धन्यवादको हकदार उनै हुन्, हामी होइनौं । हामीले त आफ्नो कर्म गरेका हौं । प्रकृतिले जुन काम गर्न खटाएको थियो सोही काम गरेका न हौं ? त्यति पनि गर्न नसके प्राणी शरीर पाउनुको के नै अर्थ रह्यो र ? के हामीलाई यो शरीर अरुले नै दिएको होइन र ? अरुले

छन् । तिम्रा काखमा खेल्न पाएर मख्ख छन् । योभन्दा ठुलो कुरा के हुन्छ ? धन्यवाद छ यस आश्रमलाई आशीर्वाद छ तिमीलाई । कहिल्यै दुखुपिनु नहोस् । लोकले मानून्, रानी बनेर बस्न पाएस् ।' मृगशावकका आमाहरूले आशीष दिए । 'हे चराचुरुङ्गी भाइबहिनी ! तिमीहरूको अवस्था के कस्तो छ कुनै ? कुनै दुःख पो छ कि ? अथवा हुन सक्छ हामीले नै दुःख दिएका पो छौं कि ? हेर न हामी मानिसको जात कस्तो ? प्रकृतिलाई आफ्नै पेवा ठान्छौं र मन लाग्दो गर्छौं । प्रकृति साभ्रा हो, सबैको समान हक लाग्छ भन्ने सोच्नै थ्याउँदैनौं । माफी चाहन्छु यसप्रति । मानिस भएको नाताले जोजसबाट भएको भए पनि यस्तमा ज्यादतीको माफी मैले नै माग्ने है ।' शकुन्तलाले चराचुरुङ्गीहरूसित माफी माग्नु । 'होइन होइन त्यस्तो केही भएको छैन । पहिले त हामीलाई शंका नलाकेको होइन । तिमीहरू पनि अरुजस्तै हो कि भनेर निकै सतर्क भयौं । सकेसम्म लुकेर हिँड्यौं । देखासाथ भान्ने गर्थौं । गुड पनि नदेख्ने ठाउँमा बनाउँथ्यौं । कदाचित कसैले देखिहाले भने त्यहाँबाट अन्यत्रै सर्थौं, सार्ने गर्थौं तर अब त्यस्तो छैन । हामीले तिमीलाई पनि चिनिसकेका छौं । तिम्रा आश्रमलाई चिनिसकेका छौं । तिमीहरूको साथ पाएर हुक्क छौं । बच्चाहरू पनि खुसी छन् । त्यसैले अन्यत्र हुने बन्धुबान्धवहरूलाई पनि सकेसम्म यतै आउन भन्ने गरेका छौं । आशीष तिमीलाई लिएर खान नपरोस्, सकेसम्म दिएर खान पाएस् ।' चराचुरुङ्गीले हर्ष प्रकट गरे । शकुन्तला वनपेदावर र वन्यजन्तुहरूसँग यस्तै कुरा गर्दै थिइन् । आश्रमबाट बाबा कण्वले बोलाएकाले त्यतै लागिन् ।

-रातोपाटी डटकम

निबन्ध

भागवत् खनाल

मान्छे

प्रवचन दिने सन्त जस्तो देखिने मान्छेले भन्यो, 'यो त हामीले एउटा प्रयोग गरेको मात्र हो । मनुष्यको मूल प्रवृत्तिको व्यावहारिक परीक्षण ।' 'योग वाशिष्ठ ?' भन्दछ, 'भोगरूपी चोरले अज्ञानरूपी रातमा आत्मारूपी धनको चोरी गर्दछ । लक्ष्मीको अभावमा मन व्याकुल हुन्छ । धन आर्जन गर्ने तीव्र अभिलाषा मनुष्यको सामान्य प्रवृत्ति हो । धनको प्राप्तिले अहङ्कारको प्रस्फुरण हुन्छ । कदाचित अर्जित धनको नाश हुन गयो भने चित्तमा तृष्णारूपी अन्धकार छाउँछ । यसरी लक्ष्मीरूपी वायुले ज्ञानरूपी बादललाई उडाएर लैजान्छ । तथापि प्रायः प्रत्येक मान्छेमा लक्ष्मीप्रति मोह नै हुन्छ ।'

इच्छाको समाप्ति भनेको शक्तिको समाप्ति हो । एउटा डबलीमा दुई जना जँड्याहा कलह गरिरहेका थिए । बाबुआमाको नाममा गालीको वर्षा भइरहेको थियो । दुबैका हातमा धारिला चककु थिए । दुईबिचको दूरी एक गज मात्र थियो । कमिजको बाहुला कुहिनामाथि, आँखा राता राता र नाकबाट सिँगान बहिरहेको । 'तेरो भेजा निकाल्छु । तेरो मुटु यसरी फोड्छु, जसरी भीमले दुःशासनको फोरेका थिए ।' त्यो विकराल भगडा हेर्न असंख्य मानिस जम्मा भए । अब हान्छु तब हान्छुको स्थिति थियो । एउटाले धकेल्यो, अर्कोले भन्यो ठुलो धक्का दियो । एउटा जोडले भूमिमा पछारियो । ऊ धूलो फाँदै जुरूक उठ्यो र कालभैरव भँइ हुँदा गर्दै दौडेर आयो । अब हान्छु, एक सेकेन्ड कामना पूरा भएको हुँदा देवीको आराधनाको प्रयोजन नै सकियो । वृद्ध सामूहिक मृत्यु भयो, या सबैका समस्त कामना पूरा भएको हुँदा देवीको आराधनाको प्रयोजन नै सकियो । वृद्ध बस्तीतिर फर्के । त्यहाँ कुनै गतिविधि थिएन । चोतफ सन्नाटा नै सन्नाटा । कतै पनि शंख घण्ट बजेको सुनिँदैन । जनावरहरू भोक र तिर्खा 'बाँ बाँ' कराइरहेका छन् । कुखुराहरू खोरभित्र छुटपटाइरहेका छन् । मानिसहरू तातो ओछ्यान छोडेर जाडोमा सिउसिउ गर्दै बाहिर दगुनै कुनै हतारो थिएन । जीवनमा आकांक्षा थियो र न बिहान उठ्नुको मतलब हुन्थ्यो । प्रतिस्पर्धा थियो र न जाँगर थियो । ईर्ष्या थियो र न अरुभन्दा उम्दा बनेर देखाउने उत्कण्ठा थियो । सबैका सामु म पनि केही हुँ भनेर देखाउनु थियो र न उत्कृष्ट बन्ने उत्कट अभिलाषा थियो । परलो घरको छिमेकीका छोराछोरीभन्दा आफ्ना छोराछोरीलाई प्रतिभावान् र चेतनशील बनाउने सपना थियो र न बिहानै उठाएर पढाउनुको प्रयोजन थियो । केही मान्नु थियो र न मन्दिरका द्वार खोलेर देवीको दर्शन र उपासना गर्नु जरूरी पथ्यो । सारा आकांक्षालाई गण्डकीमा सेलाएर सुतेपछि बातै खत्तम । साराका सारा प्रतिस्पर्धालाई तिलाञ्जली दिएपछि केका लागि रडाको गर्नु । समस्त अमङ्गलहरूलाई अँध्यारो कोठरीमा थुनेपछि कुन मङ्गलका लागि देवीको स्तुति र आराधना गर्नु । आप्त कामले कुन कामना पूर्ण गर्न त्रिदेवीको अर्चना गर्नु ? यो त भयो एका देशको घटना । वास्तविक जीवन त्यस्तो हुँदैन । सबैजना बुद्ध बने भने बुद्धलाई कसले खान दिने ? सबै मानिसहरू आधा रातमा घरबार परित्याग गरेर वनको बाटो लागे भने ? सुष्टि नै अवरुद्ध हुनेछ । तथापि मूल प्रश्न के हो भने किन प्राप्ति सधैं अपर्याप्त हुन्छ ? किनकि जीवन पूर्ण बन्न चाहन्छ । मान्छे अर्को मान्छेको तुलनामा ज्यादा विद्या, बुद्धि, चातुर्य र धनको स्वामी बन्न चाहन्छ । सारा अपूर्णताको समाप्ति चाहन्छ मान्छे । अवरिल यात्रा हो जीवन, जो आज जहाँ छ, भोलि पनि त्यहीं अडिन सक्दैन । आज तपाईं जहाँ हुनुहुन्छ त्यहीं सन्तुष्ट हुनुभयो भने के हुन्छ ? कुन कर्म गर्न बाँकी रहन्छ ? पूर्ण सन्तुष्टि भनेको इच्छाको समाप्ति हो ।

ठिटोले भन्यो, 'मैले गण्डकीको च्याप्टो दुङ्गामा गम्छा धोइरहेको थिएँ । यसले 'हट' त्यो त मेरो दुङ्गो हो' भन्यो । मैले भने, 'नदीको दुङ्गो पनि कसैको निजी हुन्छ ?' यसले फेरि भन्यो, 'हुन्छ नि मैले सधैं लुगा धुने गरेको दुङ्गो हो । तैले अर्को कुनै दुङ्गो पाइनु र मेरो दुङ्गोमा आँखा गाडिस् ?' हवलदार अचम्ममा पन्यो । गण्डकीको दुङ्गोमाथि स्वामित्वको कलह ? नदीमा पनि सुकुम्वासीको कब्जा ? हवलदार चिच्यायो, 'होइँट्ट केटाहरू ! तिमी कस्तो पण्डित हुने हो ? भविष्यका ?' सिपाहीले सोध्यो, 'यसलाई के गर्ने साव ?' हवलदारले भन्यो, 'यो ठिटो हाप्रो भविष्यको धरोहर हो । भविष्यको नासोलाई कारबाही गर्ने कानुन छैन । यसलाई छाडिदे ।' कहिलेकाहीँ मनभन्दा पनि भित्र गहिराइमा कतै उत्ताल तरङ्ग उठ्दछन् । ती उतार-चढावको अवलोकन गर्दछ बुद्धिको माध्यमले । हमेसा मनमा 'मान्छे'को बिम्ब खेरिन्छ । बिम्बमय मनभित्र कहिले आफै नाचेको देख्छु र कहिले अरु नरनारी नाचेको । बाट्य चेतनाले भन्दछ, 'सत्य, कर्षणा र विवेक बिनाको जिन्दगी के जिन्दगी ।' परन्तु मेरो अन्तश्चेतनाले म आफै को हुँ भन्ने कुरा खुब राम्रोसँग जानेको छ । 'आफैले चिनेको आफूलाई सबैका सामु चिनाउन कठिन हुँदो रहेछ । ढोड, आडम्बर र पाखण्ड नगरीकन यस दुनियाँमा जिउन पनि त कठिन छ । भोक, तिर्खा र थकानले ग्रस्त मनुष्यलाई ज्ञानका कुरा सुनाउने वक्ताप्रति व्यङ्ग्य गर्दै एक जना महोदय भन्दै थिए, 'सज्जन छोरालाई बाबुले उपहास गर्ने समय हो यो ।' सायद सज्जन भनेको कमाइको चिन्ता नगर्ने मानिसलाई होला । सम्पदा, सत्ता र शक्तिको प्राप्ति भई हाले पनि अभिमान नगर्ने मान्छेलाई होला । सादगी र सत्कर्मको मार्ग अपनाउँदै परिश्रम गर्ने व्यक्तिलाई होला । परन्तु त्यस्तो सज्जन मान्छेलाई ठोरौ दौलत जम्मा गर्ने दुर्जन मान्छेले उल्टै खिसी गर्दछ । महोदयले अर्को घतलागदो कुरा पनि भने, 'जीवनको नश्वरता बुझ्ने, परिश्रम गर्ने, कम सामा, कम खाना र कम नानामा चित्त बुझाउने गैर कम्प्युनिस्टलाई छुट्टै कम्प्युनिस्टले गिज्याउने समाज हो यो ।' आफूभन्दा अगाडीको लाइन लामो देखेर हतोत्साहित हुन्छ मान्छे । पशुपतिको दर्शन गर्ने गएको मान्छे पनि लाइन मिचन प्रवृत्त हुन्छ । ऊ पशुपतिमा अगाध आस्था राख्दै भन्छ, 'महादेवको त्रेषो आँखाले हाप्रा सारा गतिविधिको निरीक्षण गरिरहेको हुन्छ ।' परन्तु जब आफैले पालो मिचने मौका आउँछ, शिवजीको त्रेषो आँखा पनि बिर्सिदिन्छ मान्छे । मान्छेको आवश्यकता सानो छ, तर आकांक्षा ठुलो । जति धेरै माल र मित्र, त्यति नै धेरै भ्रमेला । तर मान्छेले बुझ्दैन, बुझ्ने चेष्टा नै गर्दैन । कति वर्ष पुरनुभो तपाईं ? तिस, चालिस, साठी या असी ? कसरी बिते दिन ? चरो उडेभै उडेर गयो हैन त जोबन ? अब जे बाँकी छ, त्यो पनि भुर्ख उडेर जानेछ । मान्छेको जीवनको एउटा अवरिल प्रवाह, जुन प्रवाहको कुनै भौतिक बन्दो छैन ।

-साहित्यपोष्ट डटकम

रैनादेवी छहरा गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

छहरा, पाल्पा

लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

आशय पत्र सम्बन्धी सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति: २०८०/०९/१९

मिति २०८०/०७/१४ गते नव-जनचेतना राष्ट्रिय दैनिक र मिति २०८०/०७/२४ गते नयाँ पत्रिका राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित सूचना तथा www.bolpatra.gov.np/egp समेत प्रकाशित सूचना अनुसार रीतपूर्वक पेश भएका बोलपत्रहरू मध्ये तपसिल ठेक्का नम्बर र बोलपत्रदाताको बोलपत्र न्यूनतम मूल्याङ्कित सारभूत रुपमा प्रभावग्राही देखिएकोले सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा २७ को उपदफा (२) बमोजिम सम्बन्धित सबैमा जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

तपसिल :

ठेक्का नं	आयोजनाको नाम	बोलपत्रदाताको नाम र ठेगाना	कबोल अंक (मु.अ कर बाहेक पि.एस. सहित)
RRM/PAL/W/N CB-03/2080-81	Upgrading of Tangsingal-Somadi-Siddeshwor Road	कोटदरवार इन्जिनियरिंग एण्ड डेभलपर्स प्रा.लि., ब्रागडोल, ललितपुर	रु. ३६,९०,०७०.२८
RRM/PAL/W/N CB-05/2080-81	Upgrading of Myalcheda-Jyamire-Budhidamar-Jogdamar Road	स्वस्तिका सक्षम निर्माण सेवा, सैनामैना-१०, रुपन्देही	रु. ४०,४२,९६८.४०

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

आगलागी पीडितलाई पाल्पा ग्याँस संघको पहलमा सहयोग

पाल्पा, पुस १८/तानसेनका एक आगलागी पीडितलाई पाल्पा ग्याँस डिलर्स संघको पहलमा आर्थिक सहयोग जुटेको छ । तानसेनको बर्तुङ्गमा होटल व्यवसायी गर्दै आएका दुर्गाबहादुर श्रेष्ठलाई संघको पहलमा आरती ग्याँस उद्योग प्रालिले आर्थिक सहयोग गरेको हो ।

श्रेष्ठको गत वैशाख १३ गते ग्याँस सिलिण्डरबाट आगलागी हुँदा होटल पूर्णरूपमा लजेर क्षति पुगेको थियो । पीडित श्रेष्ठलाई ग्याँस डिलर्स संघले पहल गरी आर्थिक सहयोग प्राप्त भएको हो । ग्याँस उद्योगले श्रेष्ठलाई एक लाख ५० हजार आर्थिक सहयोग गरेको छ । प्राप्त उक्त सहयोग रकम संघले तानसेनमा एक औपचारिक कार्यक्रम गरी हस्तान्तरण गरेको हो । संघका अध्यक्ष पशुराम पौड्याल र ग्याँस उद्योगका प्रतिनिधि युवराज सेडाइले उक्त सहयोग रकमको चेक पीडित श्रेष्ठलाई हस्तान्तरण गरेका हुन् । उद्योगले यस अघि ५० हजार र अहिले एक लाख रकम दिएको संघले जनाएको छ । रकम हस्तान्तरण गर्दै संघका अध्यक्ष पौड्यालले पीडित परिवारप्रति ग्याँस उद्योगले देखाएको सहयोग र सद्भाव प्रशंसनीय रहेको बताए । उनले ढिलाई भएपनि पीडितलाई सहयोग गर्न सकिएको

धारणा व्यक्त गरे । अध्यक्ष पौड्यालले विविध कारण क्षतिपूर्ति दिन ढिलाई भएको र आगामी दिनमा तत्काल घटनाको निरीक्षण गरी क्षतिपूर्तिको व्यवस्था गरिने समेत बताए । उनले थोत्रा, डेट सकिएका सिलिण्डर पाल्पामा नपठाउन उद्योगलाई आग्रह गरे । हाइड्रोलिक टेस्ट गरेर मात्रै सिलिण्डर बजारमा पठाउन र उद्योगबाटै जनचेतना कार्यक्रम गर्न आवश्यक रहेको पनि औल्याए । कार्यक्रममा निवर्तमान अध्यक्ष राजेन्द्रबहादुर बज्राचार्यले उद्योगहरूले

बिमा छ भन्ने तर क्षतिपूर्ति दिन आनाकानी गर्ने गरेको बताए । उनले ग्याँस उपभोक्ताहरूलाई यसरी नठग्न आग्रह गर्दै आगामी दिनमा सबै सिलिण्डरको बिमा गरेर मात्र बजार पठाउन आग्रह गरे । रकम ग्रहण गर्दै पीडित श्रेष्ठले ढिलो भएपनि क्षति पूर्ति पाउन सफल भएको भन्दै त्यसका लागि पहल गर्ने संघलाई धन्यवाद दिए । कार्यक्रम संस्थाका अध्यक्ष पशुराम पौड्यालको अध्यक्षता, सचिव अजयबहादुर श्रेष्ठको सञ्चालनमा कार्यक्रम भएको थियो ।

लुम्बिनीमा पर्यटक...

...यसमध्ये सबैभन्दा धेरै सार्क मुलुक अन्तर्गतको श्रीलङ्काबाट सोह्र हजार एक सय ७२ जना पर्यटकले लुम्बिनी भ्रमण गरेको सूचना शाखाले जनाएको छ । त्यसपछि थाइल्याण्डबाट १५ हजार सात सय २१, भियतनामबाट १० हजार चार सय १४ र म्यानमारबाट १० हजार तीन सय ७० जनाले लुम्बिनी भ्रमण गरेको तथ्याङ्क रहेको छ । यसबाहेक चीनबाट छ हजार एक सय १३, दक्षिण कोरियाबाट पाँच हजार तीन सय दुई, जर्मनीबाट दुई हजार एक सय ९८, कम्बोडियाबाट दुई हजार एक सय ४९ जनाले भ्रमण गरेका छन् । सन् २०२१ मा जम्मा एक हजार एक सय ९७ जना तेश्रो मुलुकको पर्यटक लुम्बिनी पुगेका थिए । यो संख्या सन् २०२२ मा कैयौं बढेर २३ हजार नौ सय ४२ पुगेको थियो भने त्यसको तीनगुणा बढी सन् २०२३ मा ७६ हजार दुई सय १० पुगेको छ । विदेशी पर्यटक अधिकांश भियतनाम, जर्मनी, फ्रान्स, चीन, रसिया, स्पेन, थाइल्याण्ड, युके र अमेरिकाका रहेका छन् । यीबाहेक तीन दर्जन बढी देशका पर्यटक पनि लुम्बिनी आएका छन् ।

आन्तरिक पर्यटक पनि बढे
लुम्बिनी विकास कोषले उपलब्ध गराएको तथ्याङ्कअनुसार कोभिड महामारीका कारण बसेन लाखौंको संख्यामा लुम्बिनी भ्रमणमा आउने आन्तरिक पर्यटक पनि ठप्पजस्तै रहेको थियो । कोभिड महामारी सुरु हुनु पहिले सन् २०१९ मा लुम्बिनी भ्रमणमा ११ लाख ७८ हजार एक सय ४० आन्तरिक पर्यटक आएका थिए । तर कोभिड सुरु भएपछि यो संख्या घटेर सन् २०२० मा दुई लाख १० हजार ३३ जना पुगेको थियो ।

कोभिडको संक्रमणमा केही सुधार आएपछि भने लुम्बिनी भ्रमणमा आउने स्वदेशीको संख्यामा केही सुधार आएको देखिन्छ । यसअनुसार सन् २०२१ मा चार लाख ६३ हजार नौ सय ६३ जनाले भ्रमण गरेका थिए । यो संख्या क्रमसः बढेर सन् २०२२ मा छ लाख ४९ हजार ७८ र सन् २०२३ मा आइपुग्दा लुम्बिनी भ्रमणमा आउने स्वदेशी पर्यटकको संख्या बढेर छ लाख ५६ हजार दुई सय १८ पुगेको विकास कोषका सूचना शाखाको तथ्याङ्क रहेको छ । कोरोनापछिको अवस्थामा आन्तरिक तथा भारतीय पर्यटकसँगै तेश्रो मुलुकबाट आउने पर्यटकको संख्या विस्तारै बढ्ने क्रममा छ । तर अपेक्षाकृत बढ्न नसकेको विकास कोषको सूचना अधिकृत बस्नेतले बताए । 'पहिलाजस्तो तेश्रो मुलुकबाट पर्यटकको आगमन भएको छैन', उनले भने, 'तर कोरोना समयभन्दा अहिले केही सुधारोन्मुख देखिएको मात्र हो ।' स्थलमार्गबाट लुम्बिनी आउने पर्यटकका लागि नेपाल-भारत सीमानाका सुनौलीमा नेपालतर्फको आगमनलाई केही व्यवस्थित गराउनुपर्ने उनको सुझाव छ । यसका साथै मुख्यराजमार्ग निर्माणाधीन अवस्थामा हुँदा आवागमनमा समस्या मानेर पनि लुम्बिनी आउने पर्यटक अपेक्षाकृत बढ्न नसकेको उनको भनाइ छ ।

पर्यटक बढे, बसाइ लम्ब्याउने योजना छैन
पर्यटकको आगमन केही बढे पनि उनीहरूको बसाइ लुम्बिनीमा हुने गरेको छैन । प्रायः सबै पर्यटक भारतीय ट्राभल एजेन्सीमार्फत आउने र सोही दिन भारतमै फर्किने गरेका छन् । गौतमबुद्धसँग जोडिएको अन्य तीर्थस्थल

पर्यटकको रोजाइमा पर्ने गरेको छैन । वृहत्तर लुम्बिनी अन्तर्गत पर्ने तिलौराकोट, निगलहवा, गोटिहवा, सगरहवा, गौतमबुद्धको मावली देवदह एवं रामग्राममा अधिकांश पर्यटक पुग्ने पाउँदैनन् । 'भारत हुँदै लुम्बिनी आउने पर्यटक समूहलाई भारतीय टुर गाइडले केहीबेर लुम्बिनी घुमाएर तत्काल भारततिरै फर्काएर लैजाइन्छन्', कोषका सूचना अधिकारी बस्नेतले भने, 'पर्यटकको लुम्बिनीमा मुख्य गन्तव्य मायादेवी मन्दिर जस्तो मात्र भएको छ, अनि कसरी पर्यटकको बसाइ अवधि लम्बिन्छ ?', लुम्बिनी होटल संघ नेपालका अध्यक्ष गोविन्द ज्ञवालीले पछिल्लो समय लुम्बिनीमा पर्यटकको आगमनमा सुधार भए पनि बिहान आएर बेलुका फर्किने पर्यटक धेरै भएकाले पर्यटन व्यवसाय भने फाइदा लिन नसकेको बताउँछन् । यसका साथै बुटवल नारायणगढ सडकको कमजोर अवस्थाका कारण धेरै आन्तरिक पर्यटक आउन नचाहेको अध्यक्ष ज्ञवालीले बताए । लुम्बिनीमा धेरै आन्तरिक पर्यटक आउने भनेको काठमाडौं र पूर्वबाट हो । तर सडकको अवस्थाका कारण एकदमै कम आएको उनी बताउँछन् । यससँगै पर्यटकको लुम्बिनी बसाइ लम्ब्याउनेतिर योजना बनाउनु जरुरी भएको पर्यटन अध्यक्ष ज्ञवालीले बताए । 'लुम्बिनी आउने पर्यटकलाई अर्को बुद्धस्थल तिलौराकोट र कपिलवस्तुका अन्य बौद्ध गन्तव्यमा पुऱ्याउने कार्यक्रम बनाउनुपर्छ' उनले भने, 'रामग्राम, देवदहसम्म पुग्न त्यता पनि आकर्षण गर्ने प्याकेज बनाउनुपर्छ, लुम्बिनीमा पर्यटक बढे पनि उनीहरूलाई भुलाउने योजना र कार्यक्रमको अभाव छ ।' -**रासस**

खेलकुद समाचार उपाधि जितेसँगै खेलबाट सन्ध्यास लिइन् ज्योतिले

काठमाडौं, पुस १८/राष्ट्रिय महिला क्रिकेट टोलीकी अनुभवी खेलाडी ज्योति पाण्डेले सक्रिय खेल जीवनबाट सन्ध्यास लिएकी छन् । काठमाडौंमा बुधवार सम्पन्न प्रधानमन्त्री कप महिला राष्ट्रिय टी-२० क्रिकेट प्रतियोगिताको समापनसँगै उनले सक्रिय खेल जीवनबाट सन्ध्यास लिएकी हुन् ।

राष्ट्रिय टोलीकी ओपनर ज्योतिको सन्ध्यास सुखद रह्यो । सशस्त्र प्रहरी बलको एपीएफ क्लबलाई प्रधानमन्त्री कपको उपाधि चुमाउँदै उनले सक्रिय खेल जीवनबाट सन्ध्यास लिएकी हुन् । उनी टोलीकी प्रभावशाली विकेटकिपर पनि हुन् । कीर्तिपुरस्थित अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट मैदानमा सम्पन्न प्रधानमन्त्री कपको फाइनल खेलमा एपीएफ क्लबले कोशी प्रदेशलाई ११ रनले हराएको थियो । यसलाई रमाइलो संयोग मान्नुपर्छ, ज्योतिले आफ्नो अन्तिम प्रतियोगिताको फाइनलमा आफ्नै गृह प्रदेशलाई हराएकी हुन् । ज्योतिको घर विराटनगर हो । ज्योतिले राष्ट्रिय टोलीसँगै धेरै प्रतियोगिताबाट पनि सन्ध्यासको घोषणा गरेकी हुन् । ज्योतिलाई उपाधि जितेपछि कीर्तिपुर क्रिकेट मैदानमा एपीएफको टोलीले गार्ड अफ अनरको सम्मान पनि दिएको थियो । ज्योतिले सन् २०१६ मा थाइल्याण्डमा आयोजना भएको एसीसी वुमन्स एसिया कपमा पाकिस्तानविरुद्ध सिनियर टोलीमा 'डेब्यु' गरेकी थिइन् ।

वर्गिकृत डिस्प्ले
१ X ५ साइजमा मात्र

वर्गिकृत डिस्प्लेमा विज्ञापन दिनुहोस् व्यवसाय बढाउनुहोस् ।

सम्पर्क: ०७५-५२०६०१

अर्थ/कर्मोरेट समाचार नेप्से परिसूचक दोहोरो अंकले वृद्धि

पाल्पा, पुस १८/नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज (नेप्से) परिसूचकमा दोहोरो अंकको वृद्धि भएको छ । बुधवार नेप्से परिसूचक २७ दशमलव ९० अंकले बढेर दुई हजार ५८ को विन्दुमा कायम भएको हो ।

तीन सय छ कम्पनीको एक करोड पाँच लाख चार सय ९८ कित्ता शेयर ९६ हजार दुई सय ५२ पटक खरिदबिक्री हुँदा रू चार अर्ब चार करोड ८८ लाख ५७ हजार चार सय ५४ बराबरको कारोबार भएको छ । सबै समूहका उपसूचक बढेका छन् । सबैभन्दा धेरै जलविद्युत समूह तीन दशमलव ०८ र उत्पादन तथा प्रशोधन समूह दुई दशमलव ०८ प्रतिशतले बढेको छ । कारोबारमा सातवटा कम्पनीको शेयर मूल्यमा सकारात्मक सर्किट लागेको छ । दिव्यश्वरी हाइड्रोपावर लिमिटेड, एनआरएन

इन्फ्रास्ट्रक्चर एन्ड डेभलपमेन्ट लिमिटेड, पिपुल्स हाइड्रोपावर कम्पनी लिमिटेड, भगवती हाइड्रोपावर डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड, सोनापुर मिनरल्स एन्ड आयल लिमिटेड र मुक्तिनाथ कृषि कम्पनी लिमिटेडको शेयर मूल्य १० प्रतिशतले बढेको हो ।

सबैभन्दा धेरै गुमाउनेमा भने लक्ष्मी लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेडको शेयर मूल्य पाँच दशमलव १० र प्रभु स्मार्ट फन्डको शेयर मूल्य चार दशमलव ८१ प्रतिशतले घटेको छ । कारोबार रकम र कारोबार भएका शेयर संख्यामा बुधवार सबैभन्दा धेरै सोनापुर मिनरल्स एन्ड आयल लिमिटेडको रू २६ करोड ६३ लाख ९१ हजार चार सय १६ बराबरको पाँच लाख ७० हजार सात सय १७ कित्ता शेयर किनबेच भएको छ ।

मनको आवाज.....

'नाम पनि यूनिक्, काम पनि यूनिक्'

यूनिक् एफ.एम. ५४.३ मेगाहर्ज

विज्ञापनको लागि सम्पर्क :
यूनिक् शोसियल कम्यूनिकेशन प्रा.लि.
तानसेन, पाल्पा
०७५-५२९४६४, ५२९४६६
E-mail
news.uniquefm@gmail.com
www.uniquefm942.com

हरेक प्रहरका ताजा समाचारका लागि www.shitalpati.com क्लिक गर्नुहोस् ।

जन्चेतना दैनिकको आधिकारीक वेबसाईट
शितलपाटी .कम
www.shitalpati.com डिजिटल पत्रिका